

РОЗДІЛ XII. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

УДК 378: 614.255.52

Ірина Борак

Кременецький медичний фаховий коледж імені Арсена Річинського

ORCID ID 0000-0002-7296-8825

DOI 10.24139/2312-5993/01.2025/399-409

РОЛЬ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНО ПІДХОДУ У ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Статтю присвячено проблемі підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності в освітньому середовищі медичного фахового коледжу. У публікації розкрито основний зміст таких наукових понять як: «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутніх медичних сестер», «професійне та особистісне становлення майбутніх фахівців», «особистісно орієнтований підхід», «особистість». Зокрема, проаналізовано наукові підходи підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності на сучасному етапі розвитку передвищої, вищої освіти (системний, аксіологічний, акмеологічний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований). На основі аналізу психолого-педагогічної літератури, висвітлено основний зміст зазначених наукових підходів та їхнє значення в освітньому процесі. Зокрема, основна увага зосереджена на ролі особистісно орієнтованого підходу в освітньому процесі медичного фахового коледжу. Гуманістично спрямована освіта сприяє актуалізації особистісного потенціалу студентської молоді, формуванню у неї потреби та здатності самовизначатися та самореалізовуватися, зокрема в процесі професійної діяльності. Визначено, що важливою складовою професійної підготовки медичних сестер на засадах особистісно орієнтованого підходу є формування комунікативних здібностей (м'яких навичок). Це сприятиме професійному та особистісному становленню здобувачів освіти, забезпечить їхню конкурентоздатність на сучасному ринку праці в умовах невизначеності. У руслі дослідження впровадження особистісно орієнтованого підходу розглядається як основа ефективного формування комунікативних здібностей (м'яких навичок) майбутніх медичних сестер в освітньому процесі медичного фахового коледжу. Здійснено висновки дослідження та окреслені перспективи подальшого наукового пошуку.

Ключові слова: підготовка до професійної діяльності, підготовка медичних сестер до професійної діяльності, особистісно орієнтований підхід, особистість, медичний фаховий коледж.

Постановка проблеми. Метою вищої освіти нашої країни є забезпечення фундаментальної наукової, фахової та практичної підготовки здобувачів освіти відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей. Зокрема, на сьогодні якість освіти у закладах вищої та фахової передвищої освіти регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту» та

проголошується пріоритетність становлення здобувачів освіти як висококваліфікованих фахівців, суб'єктів власного життя, свідомих особистостей, здатних гнучко реагувати на виклики часу.

З огляду на це, значущим завданням закладів освіти є забезпечення балансу професійної та особистісної складових компетентності сучасного випускника, розвиток навичок самостійного наукового пізнання, здатності до самоосвіти і самореалізації, формування не лише hard skills (твердих навичок), а й soft skills (м'яких навичок) у майбутніх фахівців.

Стратегія реформування та розвитку сучасної медичної освіти в Україні на засадах євроінтеграції є логічним продовженням загальнодержавної політики в сфері освіти в кризових умовах, які пов'язані з наслідками пандемії та повномасштабного вторгнення росії. На державному рівні процес осучаснення змісту освіти в медичній сфері забезпечується законотворчими та нормативно-правовими документами («Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Стандартом фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 223 Медсестринство» ін.). Ключові питання реформування сестринської справи пов'язані з набуттям високого рівня професіоналізму та гуманізму майбутніх фахівців відповідно до положень Етичного кодексу медичної сестри.

За словами Н. Ничкало, пріоритетними завданнями закладів передвищої і вищої освіти є «підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних кадрів із високим рівнем професійних знань, умінь, навичок, а також мобільних, соціально активних й відповідальних членів суспільства, з високим рівнем сформованості наукового світосприйняття, творчого мислення, кращих людських якостей та національної свідомості». Вчена наголошує, що сучасні зміни змісту освіти у медичних фахових коледжах також зумовлені глобальними освітніми тенденціями – «мегатенденціями», а саме орієнтацію на особистість студентської молоді, забезпечення сприятливих умов та можливостей для її самовизначення й самореалізації у процесі професійної підготовки.

Освітній процес у медичних закладах освіти, зокрема і в фахових коледжах повинен вибудовуватися як єдина та цілісна система, що сприяє формуванню у студентів-медиків здатності до самостійності, рефлексії та критичного мислення, логічного мислення (Смірнова, 2015)

Аналіз актуальних досліджень. Основні загальнонаукові засади та підходи до професійної освіти розкрито у працях В. Андрущенка, І. Бега, Г. Васяновича, Н. Волкової, О. Дубасенюк, І. Зязюна, В. Євтуха, В. Кременя, Н. Ничкало, С. Сисоевої, О. Сухомлинської, Л. Романишиної та ін. Психолого-педагогічні засади розвитку особистості у процесі професійної підготовки висвітлено Г. Баллом, І. Бехом, В. Моляко, В. Рибалко, Л. Руденко та ін.

Ключові аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі порушено у науковому доробку М. Банчук, Н. Білоусової, О. Волосовець, М. Демянчука, В. Іщука, В. Кіщук, Н. Кіржі, І. Круковської, І. Махновської, Л. Нікогосян, О. Поліщука, І. Сірак, К. Соцького, В. Сліпчук, І. Туровської, І. Фещенко та ін. Узагальнення закордонного досвіду підготовки майбутніх медичних працівників знайшли своє відображення у працях Ф. Бальдассаре, Ю. Гребеник, М. Джгаркавої, Н. Ернандес, Г. Ерстенюк, О. Кравченко, С. Ястремської та інших. Проблему розвитку особистості майбутнього медичного працівника вивчали М. Бабич, І. Балякова, Л. Островська, Н. Пахомова та ін.

Як зазначив М. Бабич, основною метою підготовки є формування сучасного «фахівця нового зразка», в центрі професійної діяльності якого є особистість з її особливостями, індивідуальними якостями та потенціалом (Бабич, 2011).

Не зважаючи на численні дослідження різних аспектів професійної підготовки медичних сестер, проблема реалізації особистісно орієнтованого підходу та його ролі в освітньому процесі медичного фахового коледжу вивчена недостатньо. Отож, потреба в теоретичному обґрунтуванні та практичній реалізації особистісно орієнтованого підходу у процесі підготовки медичних сестер до професійної діяльності, зокрема формування їхніх комунікативних здібностей (м'яких навичок) об'єктивувало тему нашого дослідження.

Мета статті – на основі аналізу психолого-педагогічної літератури з'ясувати роль особистісно орієнтованого підходу під час підготовки медичних сестер до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Підготовці працівників медичної сфери присвячено багато робіт. Значна увага приділена саме впровадженню особистісно-орієнтованого підходу в освітній процес. Це є вимога часу, оскільки саме від професійної і особистісної сформованості здобувача залежить якість його подальшої фахової діяльності. Це

стосується і медичних сестер. Оскільки медична сестра, виконуючи призначення лікаря, працює індивідуально з кожним пацієнтом, то питання індивідуальної комунікації з пацієнтами є першочерговим у підготовці медичних сестер, а це можливо забезпечити саме завдяки впровадженні особистісно – орієнтованого підходу.

Для реалізації мети наукової розвідки виникає потреба розглянути детальніше такі ключові поняття як: «професійна підготовка», «професійна підготовка медичних сестер», «наукові підходи до професійної підготовки», «особистісно-орієнтований підхід», «особистість», «особистість медичної сестри».

У довідковій літературі існують такі визначення лексеми «підготовка» як: «дія за значенням підготувати»; «запас знань, навичок, досвід тощо, набутий у процесі навчання, практичної діяльності» (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005); «формування й вдосконалення знань, умінь, навичок та особистісних якостей, необхідних для виконання діяльності, здійснюваної в ході навчання, професійної освіти, самоосвіти» (Васильєва, 2003).

Пояснення терміну «професійна підготовка» знаходимо в працях фахівців як: «система професійного навчання, спрямована на набуття тими, хто навчається, умінь і навичок, які необхідні для виконання визначеної роботи чи групи робіт» (Гончаренко, 2011); «розвиток особистісних, соціальних, морально-етичних, емоційно-вольових, комунікативних, ділових й організаційних якостей, що взаємопов'язані між собою і здійснюють безпосередній та опосередкований вплив на формування і розвиток професійних якостей майбутніх фахівців (Васянович, 2005); «сукупність спеціальних знань, умінь, навичок, якостей, досвіду професійної діяльності та норм поведінки, які опановують студенти, що у майбутньому становитиме основу їхньої успішної професійної самореалізації (Дубасенюк, 2014) та ін.

«Професійна підготовка», за висновком М. Демянчука, є сукупністю загальних, особливих, якісних і кількісних ознак цього процесу. Вдосконалення процесів формування фахівця, у тому числі і медичної сфери, на думку автора, є інструментом подальшого розвитку його професійних якостей (Демянчук, 2014).

Розглянемо результати дослідження В. Іщука щодо особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі. Професійна підготовка в галузі медицини передбачає наявність у здобувачів освіти достатнього рівня знань, умінь, навичок, які необхідні для виконання

посадових обов'язків, безперервного професійного зростання, інноваційної діяльності, розвитку базових особистісних якостей (гуманізму, відповідальності, самоорганізованості, ініціативності та ін.) (Іщук, 2017).

Важливі аспекти професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти відображені у висновках дисертації І. Махновської. На думку вченої, професійна підготовка майбутніх фахівців медичної галузі є цілісним процесом та передбачає низку складових:

- засвоєння на належному рівні необхідних фундаментальних фахових знань, умінь, навичок – формування професійної компетентності;
- формування конкурентоспроможності;
- формування високо духовних і моральних якостей;
- розвиток самостійності, активності;
- формування відповідального ставлення до власної майбутньої професійної діяльності (Махновська, 2015).

У дисертаційному дослідженні Л. Поєдинцевої «Формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах» термін «професійна підготовка медичних сестер» тлумачиться як процес навчання в медичних закладах освіти, під час якого відбувається оволодіння компетентностями та професійно важливими якостями, що необхідні для роботи в практичній медичній діяльності» (Поєдинцева, 2018).

Формування готовності майбутніх медичних сестер до професійної самореалізації вивчала І. Сірак. Це дозволило фахівцю сформулювати власний висновок, що «професійна підготовка майбутніх медичних сестер» є складовою системи їхньої ступеневої освіти, що передбачає оволодіння знаннями, вміннями, навичками, необхідними у майбутньому для надання належної професійної допомоги пацієнтам (Сірак, 2017). Автор наголошує, що глибоке усвідомлення цього має спрямовувати здобувачів освіти на максимально ефективну підготовку та мотивувати до професійної самореалізації.

Розкриваючи ключові проблеми підготовки медичних сестер в медичних коледжах і академії на сучасному етапі розвитку медичної освіти, науковці М. Демянчук, О. Поліщук, Л. Романишина поняття «підготовка бакалаврів медсестринської справи до професійної діяльності» пояснюють як процес набуття студентами знань, формування у них умінь та навичок обраного фаху з метою досягнення високого рівня професіоналізму, різнопланової компетентності та ефективного

виконання медсестринських функцій та завдань». Цей процес, зазначають автори, характеризує професіогенез, під час якого відбувається набуття особистих професійних якостей, а це становить передумову формування професійної компетентності медичної сестри (Демянчук, Поліщук, Романишина, 2022).

На сьогодні існує пояснення досліджуваного феномену С. Калаур, І. Туровською, яке дослідниці сформулювали у процесі висвітлення теоретико-методичних підходів до формування професійно-мовленнєвої компетентності в освітньому середовищі медичних коледжів (Калаур, Туровська 2022).

Отже, за висновками дослідників «професійна підготовка», зокрема й медичної сестри, є системою професійної освіти в певній галузі (здобуттям кваліфікації та підвищенням її рівня, професійної соціалізації та адаптації здобувача освіти, формування потреби та здатності безперервно й систематично підвищувати свій фаховий рівень.

Варто зауважити, що у працях сучасних учених (М. Демянчука, 2022, О. Дубасенюк 2014; Іщука, 2017; Махновської, 2015; Ничкало, 2015; Поєдинцевої, 2018; Поліщука 2022, Сірак, 2017; Сисоєвої, 2015, Романишиної 2022; Туровської, 2022 та ін.) висвітлено наукові підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців, в тому числі й медичних сестер, які становлять наукові засади дослідження. Основні наукові підходи до підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності відображено на рис. 1.

Поряд із зазначеними науковими підходами вчені наголошують на важливості упровадження в освітній процес медичних фахових коледжів *особистісно орієнтованого підходу*, оскільки за словами І. Шості, сучасний студент-медик це особистість, яка є носієм необхідних для майбутньої професійної діяльності компетентностей.

Значущість впровадження особистісно орієнтованого підходу в процес професійної підготовки майбутніх медичних сестер підтверджується положеннями визначеними у Етичному кодексі медичної сестри, зокрема зазначається, що «особистість медичної сестри — це органічне поєднання високих моральних якостей, загальної освіченості, професійної ерудиції та майстерності; наголошується, що у своїй діяльності медичні сестри України повинні керуватися міжнародними деклараціями про права людини, Конституцією та законами України, загальнолюдськими моральними цінностями,

принципами та нормами професійної етики, духовними надбаннями національної культури (Етичний кодекс медичної сестри, 2016).

Рис.1 Наукові підходи до підготовки медичних сестер до професійної діяльності

На думку В. Кременя, С. Сисоєвої та ін., ключовим аспектом у становленні гуманістичної освіти є реалізація особистісно-орієнтованої моделі, а найвагомішим її досягненням – професійний та особистісний розвиток здобувачів освіти, об'єктивація їхнього творчого потенціалу (Кремень, 2012; Сисоєва, 2015).

Як слушно зазначено В. Татенко, «бути особистістю, суб'єктом» є здатністю виражати, реалізувати себе, усвідомлюючи повною мірою усю відповідальність перед собою та суспільством (Татенко, 2005). За Г. Баллом «особистість» є системною якістю, що характеризує людину та її функціонування в суспільстві (Балл, 2011). Важливо зазначити, що вчений надавав великого значення в зростанні особистості таких характеристики як «психологічна стійкість». На наш погляд, формування психологічної стійкості, здатності ефективно діяти в умовах воєнного стану та невизначеності у майбутніх медичних сестер є необхідною складовою їхнього становлення як фахівця та особистості.

Грунтовно висвітлив дієві механізми оновлення змісту освіти на засадах особистісно орієнтованого підходу І. Бех. Науковець підкреслив необхідність ціннісно збагатити освітній процес виховуючи таким чином особистість як суб'єкт діяльності, зокрема професійної (Бех, 2005).

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури, можна сформулювати висновок. що застосування особистісно-орієнтованих

технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців характеризується певними особливостями, а саме:

- 1) гнучкістю й варіативністю;
- 2) позитивним оцінюванням досягнень здобувачів та заохоченням до самовдосконалення;
- 3) проектуванням змісту з урахуванням індивідуальних особливостей студентів;
- 4) діяльнісно-творчим характером професійно-педагогічного процесу;
- 5) інтерактивністю, що реалізується в систематичній активній взаємодії суб'єктів освітнього процесу;
- 6) проєктивністю, що передбачає розвиток самосвідомості студентів.

Розкриваючи принципи професійної підготовки спеціалістів сестринської справи у медичних фахових коледжах М. Демянчук слушно зауважив, що на основі використання особистісно орієнтованого підходу, трансформації науково-медичної інформації в навчально-доступну, застосування дієвих сучасних педагогічних технологій у кожного студента можливо створити ситуацію успіху, закласти основу життєдайного самоставлення (М. Демянчук, 2019). Наукові висновки фахівця є цінними для нашого наукового пошуку.

Отже, впровадження особистісно-орієнтованого підходу в освітній процес медичного фахового коледжу відграє значущу роль, оскільки забезпечує сприятливі умови для ефективної підготовки майбутніх медичних сестер до професійної діяльності та розвитку їхнього індивідуального природного потенціалу загалом.

Висновки. Особистісно орієнтований підхід означає здатність особистості злагоджено взаємодіяти з колегами та пацієнтами та ефективно комунікувати в процесі професійної діяльності.

Складові особистісно орієнтованого підходу у підготовці медичних сестер до професійної діяльності в медичних фахових коледжах забезпечать впровадження інноваційних форм, методів і засобів освіти, що ґрунтуватимуться на принципах глибокої поваги до особистості, самостійності майбутнього фахівця, врахування його індивідуальності.

Отже, особистісно орієнтований підхід має на меті допомогти студентській молоді розкрити власний потенціал, забезпечивши для цього відповідні умови. *Перспективу подальшого наукового пошуку*

вбачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов формування комунікативних здібностей (м'яких навичок) медичних сестер як важливої складової їхньої підготовки до професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

- Бабич, М. Я. (2011). Формування професійних якостей майбутнього молодшого медичного спеціаліста як психологічна проблема. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки фахівців за соціономічним профілем: матеріали науково-практичної конференції* (С. 102–105). Хмельницький: ХНУ. (Babych, M. Ya. (2011). Formation of professional qualities of the future junior medical specialist as a psychological problem. *Current issues of theory and practice of psychological and pedagogical training of specialists in socio-economic profile* (pp. 102–105). Khmelnytskyi: KhNU).
- Бех, І. Д. (2005). Особистість у системі інноваційних виховних дій. *Матеріали методологічного семінару АПН України* (С. 65–75). Київ. (Bekh, I. D. (2005). Personality in the system of innovative educational activities. *Materials of the methodological seminar of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine* (pp. 65-75). Kyiv).
- Закон України «Про вищу освіту» (Law of Ukraine «On Higher Education»). (2014). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (Law of Ukraine «Fundamentals of the Legislation of Ukraine on Healthcare»). (2022). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» (Law of Ukraine «On Amendments to Some Legislative Acts of Ukraine to Improve the Provision of Medical Care»). (2023). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>
- Закон України «Про фахову передвищу освіту» (2019). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 30, 119. (Law of Ukraine «On professional pre-higher education». *The Bulletin of the Verkhovna Rada (BVR)*, 30, 119). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
- Етичний кодекс медичної сестри України (The Code of Ethics of the Nurse of Ukraine). (2016). Retrieved from: http://medmedsestrunstvo.blogspot.com/2016/03/blog-post_16.html
- Ішук В. В. (2017). Професійна підготовка майбутніх фахівців медичної галузі на основі компетентнісного підходу. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*, 5/1, 74-85. (Ishchuk, V. V. (2017). Raising of the future specialists of medical industry based on competence approach. *Professional education: methodology, theory and technologies*, 5/1, 74-85).
- Калаур Світлана, Туровська Ірина (2021). Потенціал освітнього середовища у формуванні професійно-мовленнєвої компетентності студентів медичних коледжів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (118), 22-31. (Kalaur Svitlana, Turovska Iryna (2022). The potential of the educational environment in forming the professional speech competence of students of medical colleges. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 4 (118), 22-31).
- Махновська, І. Р. (2015). Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти: (дис. канд. пед. наук: 13.00.04). Житомир.

- (Makhnovska, I. P. (2015). *Nursing Masters' Professional Training in the Terms of the Staggered Education* (PhD thesis). Zhytomyr).
- Поєдинцева, Л. Л. (2018). *Формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер у процесі професійної підготовки у медичних коледжах* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Харків. 2018. (Poedintseva, L. L. (2018). *The formation of professional competence of future nurses in the process of professional training in medical colleges* (PhD thesis). Kharkiv).
- Демянчук, М., Поліщук, О., Романишина, Л. (2022). Проблеми підготовки медичних сестер в медичних коледжах і академії на сучасному етапі розвитку медичної освіти. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 3-4, 102-107. (Demianchuk, M., Polischuk, O., Romanyshyna, L. (2022). Problems of training nurses in medical colleges and academy in current state of medical education development. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 3-4, 102-107).
- Сірак, І. П. (2017). *Формування готовності майбутніх медичних сестер до професійної самореалізації* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Вінниця. (Sirak, I. P. (2017). *The formation state of the future medical nurses' readiness for professional self-realization* (PhD thesis). Vinnytsia).
- Смірнова, О. В. (2015). Роль фундаментальних наук у підготовці лікарів. «Проблеми та перспективи вищої медичної школи» тези доповідей навч.- метод. конф. Вінниця, 196 (Smirnova, O. V. (2015). The role of basic sciences in the training of doctors. Problems and Prospects of Higher Medical School: Conf. Vinnitsa, 196).
- Сисоєва, С. О. Компетентнісно зорієнтована вища освіта: формування наукового тезаурусу. *Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри*: монографія (С. 18–45). Київ: Київський ун-т ім. Б. Грінченка. (Sysoieva, S. O. (2015). Competency-oriented higher education: formation of a scientific thesaurus. *Competency-oriented education: qualitative dimensions*: monograph (pp. 18–45). Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University). Retrieved from: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/11033/1/Sysoieva%20S.A.%202015.pdf>

SUMMARY

Borak Iryna. The role of a person-oriented approach in the preparation of nurses for professional activity.

The article is devoted to the problem of training future nurses for professional activity in the educational environment of a medical professional college. The publication reveals the main content of such scientific terms as: «professional training», «professional training of future nurses», «professional and personal development of future specialists», «person-oriented approach», «personality». In particular, the scientific approaches to training future specialists for professional activity at the present stage of development of higher education (systemic, axiological, acmeological, competitive, active, person-oriented) are analysed. Based on the analysis of psychological and pedagogical literature, the main features of these scientific approaches and their importance in the educational process are covered. Specifically, the attention is focused on the role of the person-oriented approach in the educational process of a medical professional college. Humanistically oriented education contributes to the actualisation of the personal potential of students, the formation of their need and ability to self-determine and self-realise, in particular, in the process of professional activity. It is determined that an important component of the professional training of nurses based on a person-oriented approach is forming communication skills (soft skills). This will contribute to students' professional and personal development, ensuring their

competitiveness in the modern labour market under conditions of uncertainty. In the context of the study, the introduction of a person-oriented approach is considered the basis for the effective formation of communication skills (soft skills) of future nurses in the educational process of a medical professional college. The conclusions of the study are drawn, and prospects for further research are outlined.

Key words: *preparation for professional activity, training of nurses for professional activity, person-oriented approach, personality, medical professional college.*

УДК 371.3: 681.3

Артур Зайцев

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ORCID ID 0009-0005-0531-3385

DOI 10.24139/2312-5993/2023.08-09/409-416

ІНТЕГРАЦІЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ТРЕНАЖЕРІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розглядається інтеграція сучасних комп'ютерних та мультимедійних технологій у тренувальні комплекси для підготовки військових, зокрема пілотів, танкових екіпажів та стрільців. Особлива увага приділяється використанню лазерних стрілецьких тренажерів та інтерактивних тренувальних програм, які дозволяють моделювати реальні бойові ситуації з високим рівнем точності. Описано ефективність таких тренажерів у порівнянні з традиційними методами навчання, що підтверджується покращенням результатів на військових полігонах. Інтеграція новітніх технологій дозволяє знизити витрати на підготовку, підвищити результативність тренувань і покращити бойову готовність військових.

Сучасна військова освіта вимагає впровадження новітніх технологій та навчальних засобів. Підвищення якості підготовки військових спеціалістів можливе через інтеграцію комплексних рішень, зокрема: створення єдиного інформаційного середовища, розробку мультимедійних навчальних комплексів, систему комп'ютерного контролю знань та тестування, а також створення комп'ютерних симуляторів і тренажерів. Важливим засобом у вогневій підготовці є електронні лазерні тирі, що включають комп'ютерний блок, мультимедійний проектор, лазерні модулі на зброї та програмне забезпечення. Технології дозволяють імітувати постріли, налаштовувати мішені та погодні умови, а також оцінювати результати тренувань. Мультимедійна система допомагає в тренуванні стрільби та прицілювання. Зазначено, що інтеграція комп'ютерних та мультимедійних технологій у тренувальні комплекси, зокрема для пілотів, танкових та стрілецьких тренажерів, суттєво покращує ефективність підготовки військових. Застосування тренажерів на основі лазерної зброї та інтерактивного програмного забезпечення дозволяє моделювати реальні бойові ситуації, що неможливо реалізувати в традиційних умовах. Такі тренажери забезпечують не тільки зниження витрат на підготовку, а й підвищення результативності навчання, що підтверджується покращенням результатів стрільби на військових полігонах, що відкриває нові